

UFORENELIGE STØRRELSER:

GRØNNE INDKØB OG OFFENTLIGE UDBUD?

TEKST: SØREN EGERT
ILLUSTRATION: CONCITO

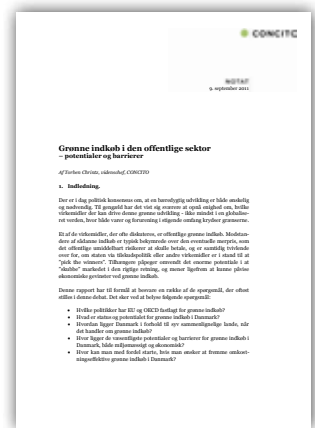
Som direktør i tænketanken CONCITO følger Thomas Færgeman minutiøst med i, hvordan den offentlige udbudspolitik spiller sammen med mulighederne for at skabe bæredygtige løsninger.

Sammen med nuværende klima-, energi- og bygningsminister, Martin Lidegaard (R), tog Thomas Færgeman i 2008 initiativ til tænketanken, der har til formål at analysere og formidle, hvordan omstillingen til det klimaneutrale samfund kan ske bedst og billigst i Danmark og i andre dele af verden. CONCITO kalder sig selv for et grønt netværk, og det består af 100 virksomheder, forskere og organisationer.

-Generelt står det skidt til, når vi taler kommunale udbud og bæredygtighed. Det får faktisk ikke lov til at betyde ret meget i mange af de udbud, vi ser generelt, siger Thomas Færgeman.

Thomas Færgeman

Læs mere på www.concito.dk
Udgivelser: "Grønne indkøb i den offentlige sektor - potentialer og barrierer"

Største indkøber

Hans vurdering harmonerer meget dårligt med de ambitioner, både OECD og EU har på området. Ambitionerne er meget konkrete: Fremtidig vækst skal i langt højere grad end i dag baseres på bæredygtighed. Det offentlige er den suverænt største indkøber i Danmark. Det offentlige har med andre ord både magt og muskler til at påvirke markedet. Men Thomas Færgeman er ikke imponeret af indsatsen! Han nævner fx, at en kommune kan være interesseret i at bygge en lavenergiskole med en bestemt type vinduer. En anden kommune har måske besluttet, at lokalplanen skal operere efter regler, der er strammere end statens regler.

-Det springende punkt er så, hvordan det virker i praksis.

Hvordan påvirker ønskerne den konkrete indkøbspolitik? Hvordan kommer bæredygtigheden ind i den kommunale indkøbspolitik? Som jeg ser det, er

der nogle barrierer i den offentlige indkøbspolitik, og det hænger ganske meget sammen med de gældende udbudsregler, vurderer Thomas Færgeman.

Konflikt

Offentlige, grønne indkøb af alt fra computere til det øverste slidlag af motorvejens asfalt vil efter Thomas Færgemans opfattelse stimulere markedet, men de juridiske spilleregler på udbudsområdet er uklare. Både spilleregler og krav er svært tilgængelige, mener han.

-I det offentlige system er man direkte bange for at komme i noget, der bare minder om en konflikt med udbudsreglerne. Hvis en offentlig udbyder ønsker at prioritere bæredygtighed ind i indkøbene, så indsætter man et kriterium om, at den pågældende leverandør skal kunne dokumentere, at visse krav til produktet er opfyldt. Men bagved det hele lurder en meget stor frygt for, at leverandøren anlægger sag og siger til udbyderen, at de krav må man ikke stille til en leverandør. Og leverandøren vil typisk henvise til EU's udbudsregler, som *er* vanskelige at gennemskue. Det fører så til, at mange offentlige udbud bliver udformet efter devisen: "Vi må hellere gøre, som vi plejer". Derfor er det svært at ændre på forholdene, og som jeg ser det, skal det offentlige nærmest ha' hjælp til at ændre udbudspolitikken, siger Thomas Færgeman.

Presset økonomi

Kommunernes økonomi er under pres, og med godt et år til næste kommunalvalg, bruger mange borgmestre guldvægten, når kommunens udgifter skal prioriteres.

-Kommunerne deler jo helt firkantet deres budgetter op i et anlægsbudget og et driftsbudget. Og når man konstant er presset på økonomien, så er man

selvfølgelig fristet af at vælge den billigste løsning her og nu. Men på langt sigt er der jo netop *ikke* tale om det billigste. En renovering, som bliver udført ved hjælp af de dårligst tænkelige materialer, giver jo ingen mening, påpeger Thomas Færgeman.

I forvejen klarer Danmark sig dårligt, når man sammenligner danske grønne indkøb med tilsvarende indkøb i en række andre europæiske lande, som vi traditionelt sammenligner os med. I Danmark klarer sektorerne bygge/anlæg, fødevarer og transport sig dårligst. Tal fra CONCITO viser, at 80 pct. af de offentlige indkøb inden for bygge- og anlægssektoren i UK er grønne. I Danmark er procenten ti.